

PROCEEDINGS OF THE FIFTH KERALA LEGISLATIVE ASSEMBLY

First Session

Thursday, March 31, 1977

Vol. XLIII]

OFFICIAL REPORT

[No. 5

The Assembly met in the Assembly Chamber, Trivandrum, at Eight thirty of the Clock on Thursday, March 31, 1977, with Mr. Speaker Shri Chakkeeri Ahamed kutty in the Chair.

I. OBITUARY REFERENCE

Demise of Shri A. K. Gopalan

മി. സ്പീക്കർ:—അവശ്യം ആർത്തരൂമായ ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ജീവിതം സമർപ്പിച്ച ഒരു ജനനേതാവായിരുന്നു ശ്രീ. എ. കെ. ഗോപാലൻ. ജനജീവിതവുമായി ഇത്രമാത്രം ഇഴുകി ചേർന്ന ഒരു നേതാവിനെ സ്വാതന്ത്ര്യ ഇന്ത്യ വളരെ അപൂർവ്വമായി മാത്രമേ കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. അര നൂറ്റാണ്ടിലധികം കാലം ദൈർഘ്യമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനസേവനചരിത്രം അനേകം അഗ്നിപരീക്ഷകളെ അതിജീവിച്ചതാണ്. അനീതിയെ എതിർക്കുക ഒരു ജീവിതലക്ഷ്യമായി കരുതിയിരുന്ന ആ മനുഷ്യസ്നേഹിക്ക് ജീവിതം ഒരു നിരാന്തസമരമായിത്തീർന്നതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ല. വിശ്രമം എന്നത് ഒരു കാലത്തും അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. നിരന്തരമായ സമരങ്ങളുടേയും, യാതനാ പൂർണ്ണമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും ചരിത്രം വിരചിച്ച ആ അത്യുജ്ജ്വലജീവിതം ആരിലും ആവേശം പകരുന്ന ഒന്നായിരുന്നു.

ഉത്തരകേരളത്തിലെ ഒരു കൊച്ചുഗ്രാമത്തിൽ അദ്യുപകനായി ജീവിതം ആരംഭിച്ച എ. കെ. ജിക്ക് തന്റെ ഗ്രാമത്തിന്റെ ഒരു മൂലയിൽ അടങ്ങിക്കഴിയുക അസാദ്യമായിരുന്നു. അസ്വസ്ഥമായ തന്റെ തലമുറയുടെ അഭിലാഷങ്ങളും വേദനകളും അദ്ദേഹത്തെ കർമ്മനിരതനാക്കി. സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന് അധികമൊന്നും ആലോചിക്കേണ്ടി വന്നില്ല. ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ഒരു സജീവ പ്രവർത്തകനായിത്തീർന്ന എ. കെ. ജി. ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ദേശീയബോധം വളർത്തി എടുക്കുന്നതിൽ അവിരാമം പ്രവർത്തിച്ചു. ശ്രീ. കേളപ്പനോടൊപ്പം സത്യാഗ്രഹത്തിലും പിക്കറ്റിംഗിലും സജീവമായി പങ്കെടുത്ത അദ്ദേഹത്തിന് കഠിനമായ മർദ്ദനം പലപ്പോഴും ഏൽക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ എത്ര കഠിനമായ മർദ്ദനത്തിന്റെ മുൻപിലും കീഴ്പ്പെടുന്ന സ്വഭാവക്കാരനല്ലായിരുന്നു. എ. കെ. ജി.

ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിൽ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം പിന്നീട് കോൺഗ്രസ്സ് സോഷ്യലിസറ്റ് പാർട്ടിയിലെ ഒരു സജീവപ്രവർത്തകനായി മാറി. ട്രേഡ് യൂനിയനുകൾ സംഘടിപ്പിച്ചും, പട്ടിണിജാഥകൾ നടത്തിയും അദ്ദേഹം ലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളെ സമരരംഗത്തേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനം മലബാറിൽ ശക്തമായ ഒരു

2/1418/V.

തൊഴിലാളിപ്രസ്ഥാനം കെട്ടിപ്പടുക്കുന്നതിന് കാരണമായിത്തീർന്നു. അസംഘടിതരായ കർഷകരെയും, തൊഴിലാളികളെയും സംഘടിപ്പിച്ച് അവരെ അവകാശബോധമുള്ളവരാക്കി മാറ്റിയതുവഴി അദ്ദേഹം അനുഷ്ടിച്ച സേവനങ്ങൾ ചുരുങ്ങിയ കാലം കൊണ്ട് ഭരദ്ദേഹത്തെ അവരുടെ പ്രിയങ്കരനായ നേതാവായിത്തീർത്തു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയിൽ തന്റെ ലക്ഷ്യം കണ്ടെത്തുവാൻ പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന് അധികകാലം വേണ്ടിവന്നില്ല. മനുഷ്യസ്നേഹത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലഭാവമായി മാത്രമേ അദ്ദേഹം എക്കാലവും രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനത്തെ കണ്ടിരുന്നുള്ളൂ.

എ. കെ. ജി. യുടെ പാർലമെന്ററി പ്രവർത്തനവും, സ്മരണാർഹമാണ്. 1952-ൽ പാർലമെന്റ് അംഗമായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹം പ്രതിപക്ഷനേതാവെന്ന നിലയിലാണ് തന്റെ ദീർഘമായ പാർലമെന്ററി പ്രവർത്തനത്തിന് തുടക്കം കുറിച്ചത്. കാര്യനിർവ്വഹണകാലത്തെ പഴക്കമുള്ള ആ കാലഘട്ടം ഇന്ത്യയുടെ പാർലമെന്ററി ചരിത്രത്തിൽ പലതുകൊണ്ടും ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഒരു പാർലമെന്ററിയൻ എന്ന നിലയിൽ എ. കെ. ജി. സഭയുടെ ശ്രദ്ധ പിടിച്ചു പറ്റിയിരുന്നു.

മലയോരകർഷകരുടെ ഉത്തമസുഹൃത്തായിരുന്ന അദ്ദേഹം അവർക്കുവേണ്ടി അനുഷ്ടിച്ച സേവനങ്ങളും ഒരിക്കലും മറക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ല. ചുരുളി, കീരിത്തോട് കുടിയിറക്കു കാലത്ത് അവരുടെ പുനരധിവാസത്തിനുവേണ്ടി സത്യാഗ്രഹം അനുഷ്ടിച്ചതുവഴി മനുഷ്യമനഃസാക്ഷിയെ മർദ്ദിതർക്കുവേണ്ടി ഉണർത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് ഉളരെ എളുപ്പം കഴിഞ്ഞു.

കഴിഞ്ഞ അരനൂറ്റാണ്ടുകാലം ഭാരതത്തിന്റെ രാഷ്ട്രീയവും, സാമൂഹ്യവുമായ രംഗങ്ങളിൽ സമരത്തിന്റെ പ്രചണ്ഡകാഹളം മുഴക്കിയിരുന്ന ആ വിപ്ലവകാരിയുടെ വേർപാട് ഭാരതത്തിന് ഒരു തീരാന്തയ്ക്കാണ്. ആ ധന്യന്മാരിന്റെ സ്മരണയ്ക്ക് മുൻപിൽ ആദരാജ്ഞലികൾ അർപ്പിക്കാം.

മുഖ്യമന്ത്രി (ശ്രീ കെ. കരുണാകരൻ):—സർ, ദിവംഗതനായ എ. കെ. ജിയെ കുറിച്ച് അങ്ങ് നടത്തിയ പരാമർശങ്ങളോട് ഞാൻ പരിപൂർണ്ണമായി യോജിക്കുകയാണ്. അരനൂറ്റാണ്ടുകാലത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിസ്തുലമായ സേവനങ്ങൾ ആരെയും കോപമയിർക്കൊള്ളിക്കുന്നതാണ്. ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ ഘട്ടങ്ങളിലും ഇത്രയും നിസ്വാർത്ഥമായി, തന്റെ വിശ്വാസങ്ങളനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ എന്ത് സാഹസികതയും കാട്ടുന്നതിന് ഒരിക്കലും ഭയപ്പെട്ടിട്ടില്ലാത്ത ധീരനായ ഒരു സമരസേനാനിയായിരുന്നു എ. കെ. ജി. എന്നുള്ള കാര്യത്തിൽ രണ്ടിലൊന്നായില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. അങ്ങുസൂചിപ്പിച്ചപ്പോലെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ ഒരു സത്യാഗ്രഹിയായി മുന്നോട്ടുവന്ന അദ്ദേഹം സ്വാതന്ത്ര്യസമ്പാദനത്തിനുശേഷവും തനിക്ക് ശരിയെന്നു തോന്നിയ കാര്യത്തിനുവേണ്ടി വിട്ടുവീഴ്ചയില്ലാതെ സമരം ചെയ്ത ഒരു ഭടനാണ്. ഒരു നിയമജ്ഞനല്ലാത്ത എ. കെ. ജി., തന്നെ തടങ്കലിൽ വയ്ക്കാൻ മദ്രാസ് ഗവൺമെന്റ് തീരുമാനിച്ചപ്പോൾ പൗരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടിയും മൗലികാവകാശത്തിനുവേണ്ടിയും ഒരയ്ക്ക് പൊരുതി, കോടതിയിൽ തന്റെ പൊതുവായ അറിവും പരിജ്ഞാനവും വച്ചുകൊണ്ട് വാദിച്ചു വിജയിച്ചു അന്നുമുതൽക്കാണ് എ. കെ. ജി. യെ എ. കെ. ജി. യായി രാജ്യം അറിയുന്നത്. ആ കാലം മുതൽ പൗരസ്വാതന്ത്ര്യവും മൗലികാവകാശവും അഭ്യാസിക്കുന്ന തൊഴിലാളിവർഗ്ഗത്തിന്റെ സംഘടിതമായ അവകാശവും നിലനിറുത്താൻ താൻ വിശ്വസിക്കുന്ന മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി ശക്തിയായി പൊരുതുകയും അതിന്റേതായ ഭവിഷ്യത്തുകൾ നേരിടാൻ തയ്യാറായും ചെയ്തിട്ടുള്ള ധീരനായ കർമ്മയോഗിയാണദ്ദേഹം എന്ന് അഭിമാനപൂർവ്വം പറയാവുന്നതാണ്. അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് എത്ര പറഞ്ഞാലും അവസാനിക്കുകയില്ല. ജീവിതത്തിന്റെ വിവിധതൂറുകളിൽ വ്യക്തിത്വം വഹിച്ച

പാരമ്പര്യത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥനാണദ്ദേഹം. സ്വതന്ത്രഇന്ത്യയിൽ, ജനാധിപത്യ റിപ്പബ്ലിക്കിൽ പാർലമെന്റ് അദ്ദേഹത്തെക്കൂടാതെ സമ്മേളിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതാണ് പ്രത്യേകത. അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹമില്ലാത്ത ഒരു പാർലമെന്റ് ഉണ്ടാകരുതെന്നാണ് ഈശ്വരവിധി എന്നുതോന്നുമാറ് ഈ പാർലമെന്റ് പുനഃഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുശുപതന്നെ അദ്ദേഹം നമ്മെ വിട്ടുപിരിയുകയും ചെയ്തു. എക്കാലവും ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ച ഒരു നേതാവെന്നനിലയിൽ, രാഷ്ട്രീയമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായവുമായി ഒരിക്കലും യോജിക്കാത്തവർപോലും അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിക്കുകയും ആദരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ശ്രീ എ. കെ. ജി. യുടെ ദേഹവിയോഗം നമ്മുടെ പൊതുജീവിതത്തിന് ഒരു തീരാദാഹമാണെന്നുള്ളതിൽ ആർക്കും രണ്ടഭിപ്രായമുണ്ടാകുമെന്നുതോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധീരതയും താൻ വിശ്വസിക്കുന്ന പ്രസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി എന്തും സഹിക്കാനുള്ള സന്നദ്ധതയും പൊതുജീവിതത്തിന് ഒരു മാതൃകയാണെന്നുള്ളതിൽ സംശയമില്ല. സ്വകാര്യജീവിതം എന്നുള്ളത് അദ്ദേഹം മറന്നുപോയിരുന്നോ എന്നു തോന്നുമാറാണ് പൊതുക്കാര്യങ്ങൾക്കും പൊതുജനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി അദ്ദേഹം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്. ഗുരുവായൂർ സത്യാഗ്രഹവും പട്ടിണിജാഥയും നടത്തിയതിന്റെ ചിത്രം ഇപ്പോഴും മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള കർമ്മധീരനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേർപാടിൽ എനിക്കും സഭയ്ക്കുമുള്ള അനുശോചനം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീ. ഇ. എം. ശങ്കരൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്: സർ, എ. കെ. ജി. യുടെ അരനൂററാണ്ടുകാലത്തെ പൊതുപ്രവർത്തനത്തിൽ, 45 കൊല്ലം അദ്ദേഹവുമായി അടുത്തിടപഴകാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ച എനിക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹവിയോഗം വെറും വാക്കുകളിൽ പറഞ്ഞുനിറുത്താൻ കഴിയുന്ന ഒന്നല്ല. അദ്ദേഹം എന്റെ രാഷ്ട്രീയസഹപ്രവർത്തകൻമാത്രമായിരുന്നില്ല. വ്യക്തിപരമായും കുടുംബപരമായും ഉള്ള സൗഹാർദ്ദം പോലും ഞങ്ങൾ തമ്മിലുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാനനിമിഷം വരെ അർദ്ധബോധാവസ്ഥയിൽ പോലും അദ്ദേഹത്തെ എന്തെല്ലാം വികാരങ്ങളാണ് അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്നത് എന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഏറ്റവുമധികം അറിയാൻ കഴിഞ്ഞ ഒരാളാണ് ഞാൻ. അദ്ദേഹം കേരളരാഷ്ട്രീയത്തിനും ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിനും നൽകിയ സംഭാവനകളെക്കുറിച്ച് വിലയിരുത്തുന്നതിന് ഈ സന്ദർഭം ഞാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നില്ല. അങ്ങും ബഹുമാനപ്പെട്ട സഭാനേതാവും ഇവിടെ പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരങ്ങൾ, എന്റെ സ്വന്തം കുടുംബാംഗം പോലുള്ള ഒരാൾ അന്തരിച്ചപ്പോൾ നിങ്ങളെല്ലാം പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരങ്ങൾ ഇതിൽകൂടുതൽ പ്രകടിപ്പിക്കാൻ ഞാനശക്തനാണ്. എന്റെ സ്വന്തം പേരിലും എന്റെ പാർട്ടിയുടെ പേരിലും ഞാൻ പ്രതിനിധാനം ചെയ്യുന്ന പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പേരിലും ഈ ദുഃഖപ്രകടനത്തിൽ ഞാൻ പങ്കുകൊള്ളുന്നു.

ശ്രീ. പി. കെ. വാസുദേവൻ നായർ: മിസ്റ്റർ സ്പീക്കർ സർ, സാധാരണ സഭാചട്ടങ്ങളെ മറികടന്നു തന്നെ സഖാവ് എ. കെ. ജി. യെപ്പറ്റി ഈ സഭയിൽ പരാമർശനം നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചതിൽ നിന്നുതന്നെ ഈ കേരള ജനതയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനുള്ള പ്രത്യേകമായ സ്ഥാനം എന്തെന്ന് വിളിച്ചറിയിക്കുന്നു. തീർച്ചയായും സഖാവ് എ. കെ. ജി. ഒരു കക്ഷിയുടെ നേതാവായിരുന്നു; കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് വിപ്ലവകാരിയായിരുന്നു; രാഷ്ട്രീയത്തിൽ മിത്രങ്ങളെപ്പോലെയാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനു ശത്രുക്കളും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ കേരളത്തിൽ, കേരളീയ ജനതയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരു കക്ഷിക്കാരനായിരുന്നില്ല. കേരള ജനതയുടെ ഓമനപ്പുത്രനായിരുന്നു. അതായിരുന്നു സർ, സഖാവ് എ. കെ. ജി.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപരനങ്ങളെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രകീർത്തിക്കുന്നതുതന്നെ വാസ്തവത്തിൽ അർത്ഥമില്ലാത്ത കാര്യമാണ്. പറഞ്ഞാൽ തീരാത്തതാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് അവ പ്രത്യേകമായി എടുത്തെടുത്തു പറയണമെന്ന് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്തത്. എന്നാൽപോലും ഒരു തലമുറയുടെ പ്രാതിനിധ്യം വഹിച്ചിരുന്ന, ഒരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ നേതൃത്വം വഹിച്ചിരുന്ന എ. കെ. ജി. യെപ്പോലും ഉളവർ നമ്മെ വിട്ടുപിരിയുമ്പോൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന നമ്മൾ പലതും ഓർത്തു പോകുകയാണ്. അദ്ദേഹം സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ ഉജ്ജ്വലപോരാളിയായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട കാലത്ത് അന്നത്തെ കർന്നു തലമുറക്കാരായിരുന്ന വിദ്യാർത്ഥികളായിരുന്നു ഞങ്ങളെപ്പോലുള്ളവർ, അന്നത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹസത്താൽ പ്രേരിതരായാണ് സമരത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടത്. അന്നുതൊട്ട് ഇന്നേവരെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമരനേതൃത്വമാണ് ഞാൻ ഇവിടെ പ്രത്യേകമായി എടുത്ത് പറയാനാഗ്രഹിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹം കമ്മ്യൂണിസറ്റ് പാർട്ടിയുടെ പാർലമെന്ററി പാർട്ടി നേതാവായിരിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയായി പ്രവർത്തിക്കാൻ ദീർഘകാലം എനിക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇൻഡ്യൻ പാർലമെന്റിൽ സഖാവ് എ. കെ. ജി. ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ എല്ലാം അദ്ദേഹം കേരളത്തിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നു; അവഗണിക്കപ്പെട്ട കേരളത്തിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം അവിടെയുള്ളപ്പോൾ, ഒരുപക്ഷേ ഒറ്റടിവസംപോലും കടന്നുപോയിക്കാണുകയില്ല, കേരളത്തെപ്പറ്റി എന്തെങ്കിലും പറയാതെ, അതുകൊണ്ട് പ്രത്യേകമായി ഞാൻ ഒന്നു പറയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്, മറ്റു പല രേഖകളും നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടെങ്കിലും ഇവിടെ അങ്ങ് സൂചിപ്പിച്ചതിൽ ഒരു കാര്യം മാത്രം പറയാം. മഹത്തായ മലയോര കർഷകർക്കുവേണ്ടി സംഘടിപ്പിച്ച അമരാവതി സമരം ആ സമരം ഈ നാട്ടിലെ പൊതുജന സമരത്തിന്റെ ഒരു വഴിത്തിരിവായിരുന്നു; രാഷ്ട്രീയ സമരത്തിന്റെ വഴിത്തിരിവായിരുന്നു. അങ്ങനെ എണ്ണമറ്റ കാര്യങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി പറയുവാനുണ്ട്. ഞാൻ എന്റെ വാക്കുകൾ നീട്ടുന്നില്ല. അദ്ദേഹം പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്ന് ആവേശം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. പൊതുജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വം സ്വീകരിച്ചു. സഖാവ് എ. കെ. ജി. യുടെ ചരമത്തിൽ ഞാനും എന്റെ പാർട്ടിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർട്ടിയോടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളോടും അനുശോചനം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീ. കെ. ചന്ദ്രശേഖരൻ : സ്പീക്കർ സർ ! ഇൻഡ്യയിലെ സ്വാതന്ത്ര്യ സമരസഖാക്കളുടെ മുൻനിരയിൽ സഖാവ് എ. കെ. ജി. എക്കാലത്തും നിന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹം എല്ലാത്തിനേക്കാളും ഉപരിയായി ഒരു ജനകീയ നേതാവായിരുന്നു. 'ജനങ്ങളുടെകൂടെ' എന്നാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മകഥയ്ക്ക് പേര് ഇട്ടിരിക്കുന്നതുതന്നെ. യഥാർത്ഥത്തിൽ അദ്ദേഹം എല്ലാ കാലത്തും ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനായി ജനങ്ങളുടെകൂടെ നിന്നിരുന്നു. ഇൻഡ്യൻ പാർലമെന്റിൽ ഒന്നാംലോകസഭ മുതൽ അഞ്ചാംലോകസഭയുടെ അവസാനംവരെ അദ്ദേഹം അംഗമായിരുന്നു. അംഗം എന്നുള്ള നിലയിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാർട്ടിയുടെ നേതാവ് എന്നുള്ള നിലയിലും പ്രതിപക്ഷ കക്ഷികളുടെ നേതൃത്വം അദ്ദേഹം വഹിച്ചിരുന്നു. പ്രതിപക്ഷകക്ഷികൾ തമ്മിൽ യോജിപ്പൊന്നുമില്ലാതിരുന്ന കാലത്തുപോലും പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ നേതൃത്വം വഹിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശബ്ദം ഇൻഡ്യയുടെ പ്രതിപക്ഷത്തിന്റെ ശബ്ദമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശബ്ദം പാർലമെന്റിൽ പ്രത്യേകിച്ച് അവഗണിക്കപ്പെട്ട കേരളത്തിന്റെ മാത്രമായിരുന്നില്ല; അവഗണിക്കപ്പെട്ട ഇൻഡ്യയിലെ ജനങ്ങളുടെ ശബ്ദമായിരുന്നു, കോടിക്കണക്കിന് ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശം മുറുകെ പിടിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ നേതാവായി സ്വീകരിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ

ഇന്ത്യയിലെ മുഴുവൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കർഷക പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ മുന്നോട്ട് വരികയും ചെയ്തു. കേരളത്തെ സംബന്ധിച്ചു പറയുകയാണെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരമം, ഈ സമയത്ത് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത് നികത്താനാവാത്ത ഒരു വിടവുണ്ടായിരിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരമത്തിൽ എന്റെ മൂലം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനോടൊപ്പം എന്റെ പാർട്ടിയുടെയും അനുശോചനം ഞാൻ ഈ സമയത്തു രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീ. കെ. എം. മാണി : യശഃശരീരനായ സഖാവ് എ. കെ. ജി. യുടെ സ്മരണയ്ക്കുമുമ്പിൽ എന്റേയും എന്റെ പാർട്ടിയുടേയും ആദരാഞ്ജലികൾ അർപ്പിക്കുന്നു. എ. കെ. ജിയെപ്പറ്റി സ്മരിക്കുമ്പോൾ വാസ്തവത്തിൽ ആദ്യമായി തോന്നുന്നത്, ഇത്രമാത്രം ജനപ്രീതി ആർജ്ജിച്ച ഒരു പൊതു പ്രവർത്തകനോ, ഒരു രാഷ്ട്രീയ നേതാവോ വിരളമാണെന്നാണ്. ഒരാൾ സമർത്ഥനായിരിക്കാം, പ്രഗൽഭനായിരിക്കാം, മറുനിലകളിലെല്ലാം ഉന്നതനായിരിക്കാം, എന്നാൽ ജനങ്ങളുടെ പ്രീതിയും ബഹുമാനവും സ്നേഹാദരങ്ങളും കിട്ടണമെന്നില്ല. എ. കെ. ജി. യെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ജനങ്ങളിൽനിന്നും അത്രമാത്രം സ്നേഹം ലഭിക്കുകയുണ്ടായി. അധികാരത്തിന്റെ ഉന്നതശ്രേണികളിലേക്ക് വേണമെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന് കയറാമായിരുന്നു. എം. പി. യായി 1952 മുതൽ ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സ്ഥിരമായി തെരഞ്ഞെടുത്തു, സ്ഥിരമായി അവരെ സേവിച്ചു. അതേ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മകഥയിൽ ഞാൻ ഓർക്കുന്നത്, 'ഞാൻ പ്രക്ഷോഭകാരിയായിരിക്കാനാണ് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നത്, പ്രക്ഷോഭണത്തിന്റെ വായു ശ്വസിച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങനെ ജീവിക്കാനാണ് എപ്പോഴും ഞാനഗ്രഹിക്കുന്നത്' എന്നുള്ളതാണ്. എ. കെ. ജി. യെപ്പറ്റി സ്മരിക്കുമ്പോൾ രണ്ടാമതു ഞാനോർക്കുന്നത്, അദ്ദേഹത്തെ എന്തിനോടുകിലും ഉപമിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ കൊടുംകാറ്റിനോട് മാത്രമാണ്. അരനൂറ്റാണ്ടുകാലം കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിൽ ആഞ്ഞടിച്ച ഒരു കൊടുംകാറ്റായിരുന്നു എ. കെ. ജി. നാടുവാഴിത്തത്തിനെതിരായി, മുതലാളിത്തത്തിന് എതിരായി ആഞ്ഞടിച്ച ഒരു കൊടുംകാറ്റായിരുന്നു. അത് അന്ധവിശ്വാസങ്ങളെയും അനാചാരങ്ങളെയും കടപുഴക്കിയെറിയുകയുണ്ടായി.

സർ, ഗുരുവായൂർ സത്യഗ്രഹത്തിലേക്ക് അദ്ദേഹം പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ നവയുവാവായിരുന്നു. മദ്രാസ് ഗവൺമെന്റിന്റെ കർഷകഭോധ നടപടികൾക്കെതിരായി മലബാറിൽനിന്നും മദ്രാസിലേക്ക് പട്ടിണിജാഥ നയിക്കുമ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന് 33 വയസ്സേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹം മരിക്കുന്ന വിനാശികവരെ പ്രക്ഷോഭകാരിയായിരുന്നു. അതാണ് അദ്ദേഹത്തിൽ പ്രധാനമായും കാണുന്ന സവിശേഷത. അങ്ങനെയുള്ള പ്രക്ഷോഭകാരികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇവിടെ ഇപ്പോൾ ആവശ്യമായിരുന്നു. ശ്രീമാൻ പി. കെ. വി. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ ഒരു രാഷ്ട്രീയപാർട്ടിയിലും തുടങ്ങിനിന്ന ആളല്ല അദ്ദേഹം. ആദ്യം കോൺഗ്രസുകാരൻ ആയിരുന്നു. രണ്ടാമത് കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു പാർട്ടിയിലായിരുന്നു, മൂന്നാമതു മാർക്സിസ്റ്റു പാർട്ടിയിലായിരുന്നു. സർ, ഇങ്ങനെ ഏതെങ്കിലും ഒരു രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടിയിലെ മെമ്പർ ആണെങ്കിലും ഒരു രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടിയ്ക്കും മാത്രമായി അദ്ദേഹത്തെ അവകാശപ്പെടാൻ കഴിയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അദ്ദേഹം എല്ലാവരുടെയും ആളായിരുന്നു. 'അവശൻമാർ ആർത്തൻമാർ, അവരുടെ സങ്കടമാറിയാൻ' എന്നു ചങ്ങമ്പുഴ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ സങ്കടമറിഞ്ഞിട്ടുള്ള നേതാവ്, പാവപ്പെട്ടവരെ സ്നേഹിച്ച നേതാവ്, കർഷകജനതയെ രക്ഷിച്ച നേതാവ്, ആ നിലയിൽ ഞാൻ ശ്രീമാൻ എ. കെ. ജിയെക്കൊണ്ടുകയാണ്. വൈരുദ്ധ്യത മഹത്തുക്കളുടെ ലക്ഷണമാണ്. പാവം സാധാരണക്കാരൻ, വളരെ സൗമ്യൻ, വളരെ ശാന്തൻ. ഒരുപക്ഷേ ഈ സൗമ്യനിലും ശാന്തനിലും കണ്ടത് ഏറ്റവും വലിയ വിപ്ലവകാരിയെയാണ്. അങ്ങനെയുള്ള ശ്രീമാൻ എ. കെ. ജി.

തീർച്ചയായും മഹാനാണ്. അദ്ദേഹം വീട്ടിലും പാർലമെന്റിലും കോടതിയിലും സമരം നടത്തിയ വ്യക്തിയാണ്. അങ്ങു സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ പൗരസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ ചരിത്രം, ഭരണഘടനയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മാഗ്നാകാർട്ടാ എന്നറിയപ്പെടുന്ന "A. K. Gopalan Vs. the Madras State" കേസ് നിയമവിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഏറ്റവും വലിയ ഗവേഷണപര്യവേഷണമാണ്. ഇപ്രകാരം എല്ലാ നിലകളിലേക്കും സമരം വ്യാപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് പ്രക്ടോറേഷനും നടത്തി അവകാശങ്ങൾ നേടിയെടുത്ത് പാവപ്പെട്ടവരെ സ്നേഹിച്ച, രാജ്യത്തെ സ്നേഹിച്ച ആദർശധീരനായ പൊതുകാര്യ പ്രവർത്തകൻ; ആ മഹാൻ മരിച്ചുവെങ്കിലും സ്ഥിരമായി ജീവിക്കുന്ന മഹാനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വേർപാടിൽ എനിക്കും എന്റെ പാർട്ടിക്കും ഉള്ള അനുശോചനം രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീ. സി. എച്ച്. മുഹമ്മദ് കോയ : സർ, ജനങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ജീവിച്ച ജനകീയ നേതാവായിരുന്ന ശ്രീ. എ. കെ. ഗോപാലൻ, കേരളം കണ്ടതിൽവെച്ച് ഏറ്റവും പ്രഗൽഭനായ നേതാവായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരൊന്നാത്തരം പാർലമെന്ററിയനായിരുന്നു. വിക്ടോറിയൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ ഒഴുകുകയ്ക്കുടി സംസാരിക്കുന്നവരും നല്ല പ്രഗൽഭന്മാരായ വാഗ്മികളും ഉണ്ടായിരുന്ന പാർലമെന്റിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടി അദ്ദേഹത്തെ നേതാവായി തെരഞ്ഞെടുത്തത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഴിവുകളെക്കുറിച്ചുള്ള അംഗീകാരമായിരുന്നു. എ. കെ. ജി. യോടൊപ്പം രണ്ടുതവണ ഇന്ത്യൻ പാർലമെന്റിൽ പ്രതിപക്ഷത്തു യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള ഭാഗ്യം എനിക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പാർലമെന്റിൽ പ്രതിപക്ഷത്ത് ഒരംഗം എങ്ങനെ പെരുമാറണമെന്നുള്ളതിനു മാതൃകയായിരുന്നു.

എ. കെ. ജി. ഒരു പ്രക്ടോറേഷനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പാർലമെന്റിനകത്തും പുറത്തും നിരാഹാരവ്രതം അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മകഥ രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഒരു പ്രാഥമികപാഠമാണെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

സർ, ഇതിനെല്ലാമുപരി, എ. കെ. ജി. എന്ന മനുഷ്യനെ ഞാൻ പ്രത്യേകം ബഹുമാനിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം രോഗിയായി ആശുപത്രിയിൽ കിടക്കുന്ന അവസരത്തിൽ ചെന്നു കണ്ട എന്നോട് എന്റെ രോഗം എങ്ങനെയിരിക്കുന്നുവെന്ന് അന്വേഷിക്കുകയും സൂക്ഷിക്കണം എന്നൊക്കെ പറയുകയുമാണ് അദ്ദേഹം ചെയ്തത്. തന്റെ രോഗത്തിന്റെ പാരമ്യത്തിൽപ്പോലും സഹപ്രവർത്തകന്മാരോടും സ്നേഹിതന്മാരോടും അവരുടെ ആരോഗ്യത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കാനും മാത്രം വിശാലമനസ്കനായിരുന്നു അദ്ദേഹം.

പണ്ഡിറ്റ് ജവഹർലാൽ നെഹ്റു സഭാനേതാവായിരുന്ന കാലത്ത് അദ്ദേഹം പാർലമെന്റിൽ പ്രതിപക്ഷ നേതാവായിരുന്നു. പണ്ഡിറ്റ് ജിക്ക് എ. കെ. ഗോപാലനോട് വളരെ മതിപ്പും ബഹുമാനവുമായിരുന്നുവെന്ന് എനിക്ക് നേരിട്ടറിയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചരമത്തിൽ എനിക്കും എന്റെ പാർട്ടിക്കുമുള്ള അനുശോചനം അറിയിക്കുകയും സന്തപ്തകുടുംബാംഗങ്ങളോടും പാർട്ടിയോടുമുള്ള എന്റെ സഹതാപം രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീ. കെ. പങ്കജാക്ഷൻ : സർ, സാഹസികമായ ആരംഭമാണുകാലത്തെ രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അന്ത്യയുഗങ്ങളിൽപ്പോലും അനുനിമിഷം മരണത്തെ വെല്ലുവിളിച്ച് ജീവിതം നീക്കിയ യശശ്ശരീരനായ സഖാവ് എ. കെ. ഗോപാലൻ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ, ഭാരതത്തിലാകെത്തന്നെ അവശലക്ഷങ്ങളുടെ ആരാധനാപാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ

പ്രതിനിധിയായിരുന്നു; പക്ഷേ ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിലും ഒരുക്കിനിർത്താനാകാത്ത വ്യക്തിപ്രഭാവത്തിന്റെ ഉടമയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിര്യാണം അവശപക്ഷങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, നിരാശയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, ഒരിക്കലും നികത്താനാകാത്ത വിടവ് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു എന്ന വസ്തുത നിഷേധിക്കാനാവാതെപ്പ. നിരന്തരമായി പൊരുതിയിരുന്ന ഒരു പടയാളിയാണ് അദ്ദേഹം. അനീതിക്കെതിരെ, അവശതകളുടെ പരിഹാരത്തിന്, തന്റെ ജീവിതം ഉഴിഞ്ഞുവെച്ച, അവശന്മാരുടെ പടനായകനായിരുന്ന, സഖാവ് എ. കെ. ജി.യുടെ നിര്യാണത്തിൽ അങ്ങും സഭാനേതാവും പ്രതിപക്ഷ നേതാവും ഇതര കക്ഷിനേതാക്കളും പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരങ്ങളോട് ഞാൻ പരിപൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിര്യാണത്തിൽ ദഃഖിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളോടും അദ്ദേഹം പ്രതിനിധീകരിച്ച പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതാക്കളോടും അംഗങ്ങളോടും പ്രതിനിധികളോടും എന്നിക്കും എന്റെ പാർട്ടിക്കും ഉള്ള അനുശോചനം രേഖപ്പെടുത്താൻ ഈയവസരം വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീ. പി. പി. വി. മൂസ : സർ, സഖാവ് എ. കെ. ജി. യുടെ നിര്യാണത്തെ തുടർന്ന് അങ്ങും സഭാനേതാവും സഭയിലെ മറ്റു രാഷ്ട്രീയനേതാക്കൾക്കും പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരത്തോടു ഞാൻ പൂർണ്ണമായി യോജിക്കുന്നു. സഖാവ് എ. കെ. ജി. യുടെ മുതലേഹത്തിനു തീ കൊളുത്തപ്പെട്ട നിയോജകമണ്ഡലത്തിൽനിന്നു ജയിച്ചുവന്ന ആളാണ് ഞാൻ. അവിടെ തടിച്ചുകൂടിയ ജനാവലി അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൗമ്യമായ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ അംഗീകാരമായിരുന്നു. അത്രയേറെ ജ്ജ്ജ്ജലയുമാനമായി രാഷ്ട്രീയത്തിലും വിപ്ലവത്തിലും പ്രശോഭിച്ച താരങ്ങൾ വളരെ വിരളമാണ് ഇൻഡ്യാരാജ്യത്ത്. ഒരു പ്രതിപക്ഷനേതാവായി പാർലമെന്ററി ജീവിതം അരംഭിച്ച് മരണംവരെ അത് തുടർന്നപ്പോൾ, അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം പ്രതിപക്ഷത്തിരുന്ന പലരും പല പ്രലോഭനങ്ങൾക്കും വിധേയരായെങ്കിലും താൻ ഉയർത്തിയ മുദ്രാവാക്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെ അവസാനംവരെ പൊരുതിയ പ്രഗൽഭനായ ഒരു വ്യക്തിയാണ് സഖാവ് എ. കെ. ജി. അത്തരം ആളുകളെ വളരെ വിരളമായേ നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് കണ്ടിട്ടുള്ളൂ. മൂഹമ്മദ് ഇസ്‌മായിൽസാഹിബ് ഡോ. റാ. മനോഹർ ലോഹിയ തുടങ്ങിയവർ ആ കൂട്ടത്തിൽ പെടും. ഒരു വ്യക്തിയുടെ ആവശ്യമായാലും ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആവശ്യമായാലും പ്രദേശത്തിന്റെ ആവശ്യമായാലും ഏത് ആവശ്യത്തിന്റെ മുൻപിലും വീരോടെ പൊരുതിയ ഉജ്ജ്വലമായ പാരമ്പര്യം സഖാവ് എ. കെ. ജി.ക്ക് ഉണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിര്യാണം മൂലം ഈ രാജ്യത്തിനും ഇൻഡ്യയിലെ വിപ്ലവപ്രസ്ഥാനത്തിനും കനത്ത നഷ്ടമാണുണ്ടായിരിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിര്യാണത്തിൽ എന്നിക്കും എന്റെ പാർട്ടിക്കുമുള്ള ദഃഖം ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

ശ്രീ. എൻ. കെ. ബാലകൃഷ്ണൻ : സർ, സഖാവ് എ. കെ. ജി. യുടെ വേർപാടിൽ അനുശോചിച്ചുകൊണ്ട് സഭാനേതാവും മറ്റു നേതാക്കളും പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരങ്ങളോടു ഞാനും എന്റെ കക്ഷിയും യോജിക്കുകയാണ്. സർ, മഹാനായ എ. കെ. ജി. യെ ചികിത്സാർത്ഥം മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രിയിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവൻ രക്ഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നമ്മുടെ ഡോക്ടർമാർ മാത്രമല്ല, നേഴ്സുമാർ മാത്രമല്ല മറ്റുള്ള ജീവനക്കാരുമെല്ലാം അഹോരാത്രം പ്രവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി. മാത്രമല്ല നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിനു പുറത്തുനിന്ന് ഡോ. രാമമൂർത്തി, ഡോ. ജഗദീശ് മുതലായ ഉന്നതൻമാരായ ഭിഷഗ്വരൻമാരെയും സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റ് ഇവിടെ വരുത്തി അദ്ദേഹത്തെ പരിശോധിക്കുവാനും ചികിത്സി

ക്കുവാനുമുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുകയുണ്ടായി ഈ വിഭാഗം ധരായ് വൈദ്യ ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാരുടെ എല്ലാത്തന്നെ ആത്മാർത്ഥമായ പരിശ്രമമുണ്ടായിട്ടും വിധി നമ്മിൽനിന്ന് എ. കെ. ജി. യെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുകയാണു ചെയ്തത്.

വടക്കേ മലബാറിലെ പെരളശ്ശേരിയിൽ ഒരഭ്യാപകനായി ജീവിതമാരംഭിച്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ ത്യാഗത്തിന്റെയും സേവനത്തിന്റെയും സമരത്തിന്റെയും സംഘടനാപാടവത്തിന്റെയും എല്ലാം ഫലമായിട്ട് ഉയർച്ചയുടെ കൊടുമുടിയിൽ എത്തി. സർ, ശ്രീ. കേളപ്പജിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആരംഭിച്ച ഗുരുവായൂർ സത്യാഗ്രഹം മുതലുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പൊതുജീവിതം പിന്നീട് ഏതെല്ലാം മണ്ഡലങ്ങളിൽ വ്യാപിച്ചു എന്നുള്ള കാര്യം നമുക്കെല്ലാം അറിയാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവനം എന്താത്ത ഒരു മണ്ഡലം കേരളത്തിലാകട്ടെ, ഭാരതത്തിലാകട്ടെ, ഇല്ല എന്നുള്ളതാണു സത്യം. യഥാർത്ഥത്തിൽ എ. കെ. ജി. ഒരു വ്യക്തിയല്ല, ഒരു മഹാപ്രസ്ഥാനമായിരുന്നു. ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരങ്ങളിലെ മുൻപന്തിയിലുള്ള പോരാളിയായി അദ്ദേഹം സഹിച്ച ത്യാഗങ്ങൾ ആർക്കും മറക്കാൻ സാധ്യമല്ല. അതുപോലെതന്നെ ഇൻഡ്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിലും സോഷ്യലിസ്റ്റു പ്രസ്ഥാനത്തിലും കമ്മ്യൂണിസ്റ്റു പ്രസ്ഥാനത്തിലും എല്ലാം തന്നെ അദ്ദേഹം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന വഹിച്ചു. രാജ്യത്തിലെ അഭ്യാപനിക്കുന്ന ജനവിഭാഗത്തിന്റെ, ഇന്നാട്ടിലെ കർഷകന്റെയും തൊഴിലാളിയുടെയും എല്ലാത്തന്നെ സഖാവും നേതാവും ആയിരുന്ന എ. കെ. ജി. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഈ രാജ്യത്തെ വിപ്ലവാചാര്യനായിരുന്നു. മഹനായ ആ വിപ്ലവാചാര്യന്റെ ദേഹവിയോഗം രാജ്യത്തിനു വരുത്തിവച്ച നഷ്ടം ഒരിക്കലും നികത്താൻ സാധ്യമല്ല; ശ്രീ. എ. കെ. ജി. യുടെ നിര്യാണം മൂലം ഉണ്ടായിട്ടുള്ള വിടവ് നമുക്ക് എന്നു നികത്താൻ കഴിയും? അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആ പാവനമായ ജീവിതം ഇൻഡ്യ രാജ്യത്തിനു മറക്കുവാൻ സാധ്യമല്ല. ശ്രീ. എ. കെ. ജി. യുടെ പാവനസ്മരണയ്ക്കുമുൻപിൽ ഞാനും എന്റെ കക്ഷിയും ആദരാഞ്ജലി അർപ്പിക്കുകയും കോടിക്കണക്കായ ആരാധകരുടെ മുൻപിൽ എന്റെയും എന്റെ കക്ഷിയുടെയും തീവ്രമായ ദുഃഖം അറിയിക്കാൻ ഈയവസരം വിനിയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീ. ആർ. ബാലകൃഷ്ണപിള്ള : സർ, ഇൻഡ്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിലേയും

ഇൻഡ്യയിലെ വിപ്ലവ പ്രസ്ഥാനത്തിലേയും ആചാര്യനായ ശ്രീ.

9 A. M. എ. കെ. ജി. ഭൗതികമായി നമ്മെയെല്ലാം വിട്ടു പിരിഞ്ഞുരിക്കുന്നു.

അദ്ദേഹം ആരായിരുന്നുവെന്നും എന്തായിരുന്നുവെന്നും ഈ തലമുറയും ഭാവി തലമുറയും വിസ്മരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ കരുതുന്നില്ല. ഒരു ആരാധനയോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തെ ദൂരെയെന്നും അടുത്തുനിന്നും കാണാൻ ശ്രമിച്ച ഒരു നേതാവെന്നുള്ള നിലയിൽ ഇൻഡ്യൻ ജനാധിപത്യത്തിനും ഇൻഡ്യൻ വിപ്ലവ പ്രസ്ഥാനത്തിനും അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനങ്ങൾ നാം എന്നെന്നും സ്മരിക്കുന്നതാണ്. തന്റെ അനാരോഗ്യം വകവയ്ക്കാതെയും ഡോക്ടർമാരുടെ ഉപദേശം അവഗണിച്ചുകൊണ്ടും അന്തിമ ദിനങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ഈ രാജ്യത്ത് നടത്തിയ പോരാട്ടം രാഷ്ട്രീയവേദിയിൽ എന്ത് അഭിപ്രായ വ്യത്യാസമുള്ളവരായാലും മാനിക്കാതിരിക്കുകയില്ലെന്നാണ് എനിക്ക് പറയാനുള്ളത്. 1974-ൽ ഇൻഡ്യയൊട്ടാകെ ആഞ്ഞടിച്ച റെയിൽവേ സമരത്തിൽ ഏറ്റവും വലിയ, ശക്തമായ ഒരു നേതാവായി സമരത്തെ പിന്താങ്ങിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം രംഗത്തുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ആശുപത്രിയിൽ നിന്നും പുറത്തിറങ്ങിയിട്ട് അന്ന് രണ്ടോ നാലോ ദിവസം മാത്രമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. തിരുവനന്തപുരം മുതൽ കണ്ണൂർ വരെയുള്ള റെയിൽവേ തൊഴിലാളികൾക്ക് അന്ന് ഉണ്ടായിരുന്ന ദുരന്തമായ അനുഭവങ്ങളിൽ അവരെ സഹായിക്കാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം

ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ രാജ്യത്തെ വിഭഗ്ദ്ധ്യൻമാരായ ഭീഷഗ്വരൻമാർ ഈ സാഹസ്യത്തിന് തുനിയരുതെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടും ജീവൻ പോലും അപകടത്തിലാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ട് ഈ രാജ്യത്തെ മർദ്ദിത വിഭാഗത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി ഇറങ്ങിയ എ. കെ. ജി. തീർച്ചയായും നമ്മുടെ മനസ്സിൽ വ്യക്തിമുദ്രയും ആദർശധീരതയും അവശേഷിച്ചതിനുശേഷമാണ് മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതെന്ന് ഞാൻ ഈ അവസരത്തിൽ ഓർക്കുകയാണ്. ഇൻഡ്യൻ പാർലമെന്റിൽ ഡോക്ടർ റാംസുഗേംസിംഗ് പ്രതിപക്ഷ കസേരയിലിരുന്ന ഏതാനും മാസങ്ങളോഴിച്ചാൽ ബാക്കി എല്ലാ കാലങ്ങളിലും അതായത് ജവഹരിലാൽ നെഹറുവിന്റെയും ഗുൽസരിലാൽ നന്ദയുടെയും ലാൽ ബഹദൂർ ശാസ്ത്രിയുടെയും ശ്രീമതി. ഇന്ദിരാഗാന്ധിയുടെയും കാലത്ത് ശ്രീ. എ. കെ. ജി. യാണ് പ്രതിപക്ഷ കസേരയിൽ ഇരുന്നിട്ടുള്ളത്. അദ്ദേഹം അവിടെ ജനങ്ങളുടെ വികാരങ്ങളും വിചാരങ്ങളും പ്രതിഫലിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിലുള്ള ആർക്കും ഇത്രയും കാലം പ്രതിപക്ഷനേതാവെന്നുള്ള നിലയിൽ ഇരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അദ്ദേഹം ഒടുവിൽ പാർലമെന്റിൽ ചെയ്ത പ്രസംഗങ്ങൾ തന്നെ അതിന് ഏറ്റവും വലിയ തെളിവായി നിൽക്കുകയാണ്. ആ പ്രസംഗം പത്രത്തിൽ അച്ചടിച്ച് പരാൻ നിയമത്തിന്റെ കരങ്ങൾ തടഞ്ഞുകൊണ്ട് കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും ആ പ്രസംഗം കേട്ടിട്ടുള്ള ആളുകൾ ഇവിടെ ഉള്ളതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഓർമ്മിപ്പിക്കുകയാണ്. ഇൻഡ്യയിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന പ്രത്യേക പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കെതിരായി ജനങ്ങളുടെ ശമ്പടം പ്രതിഫലിപ്പിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ നിരവധി ഉജ്ജ്വലമായ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുള്ളത് കേട്ടിട്ടുള്ള ആളുകളുടെ കർണ്ണപുടങ്ങളിൽ അവ ആഞ്ഞടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അത് അച്ചടിച്ചതിന്റെ ഒരു കോപ്പി ഈ അടുത്ത കാലത്ത് ഞാൻ കാണാൻ ഇടയായി. തന്നിക്ക് ശാരീരികമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്ന കാലത്തുപോലും ഈ കാര്യങ്ങളിൽ വളരെ കർമ്മ കുശലതയോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതാന്ത്യം വരെ ഈ കാര്യങ്ങൾക്ക് നേതൃത്വം കൊടുക്കാനും അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചിരുന്നു. ആർക്കും അത് വിസ്മരിക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ല. ഇൻഡ്യൻ വിപ്ലവ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു അഗ്നി ഗോളമായിരുന്ന അദ്ദേഹം നമ്മെ എല്ലാം വിട്ടു പോയിരിക്കുകയാണ്. അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള സേവനങ്ങൾ ഒരിക്കലും വിസ്മരിക്കാൻ സാധിക്കുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. ആ കാര്യം ഓർത്തുകൊണ്ടുതന്നെ ആ മനഃശ്യാസനേഹിയുടെ മുമ്പിൽ നമ്രശരസ്കനായി നിന്നുകൊണ്ട് അഭിവാദനം അർപ്പിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്തപ്ത കുടുംബാംഗങ്ങളോട് ചേർന്ന് ദേവിക്കുകയും ഇവിടെ അങ്ങും സഭാ നേതാവും കക്ഷിനേതാക്കൻമാരും പ്രകടിപ്പിച്ച വികാരങ്ങളോട് ഞാനും എന്റെ പ്രസ്ഥാനവും പങ്കു ചേരുകയും ചെയ്യുന്നു.

ശ്രീ. എൻ. ഭാസ്കരൻ നായർ : കഴിഞ്ഞ അര ശതാബ്ദകാലമായി കേരളത്തിന്റെയും ഭാരതത്തിന്റെയും രാഷ്ട്രീയ ചരിത്രത്തിൽ കോളിളക്കം സൃഷ്ടിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെതായ വ്യക്തിമുദ്ര പതിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പ്രേമജ്ജ്വല താരമായി ശോഭിച്ച ശ്രീ. എ. കെ. ജി. യുടെ നിര്യാണം മർദ്ദസ്സീറാ പ്രസ്ഥാനത്തിന് മാത്രമല്ല ഇൻഡ്യയ്ക്ക് തന്നെ വലിയൊരു വടവ് സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. താൻ വശ്വസിക്കുന്നതെന്തെന്നെന്ന് മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് അതിനുവേണ്ടി അങ്ങേയറ്റം പൊരുതുന്നതന് എപ്പോഴും അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായ രുന്നു. താൻ വിചാരിക്കുന്നത് ശരിയെന്നുള്ള ഉത്തര ബോധ്യത്തോടുകൂടി അതിന്റെ അന്ത്യം കാണുന്നതിനുവേണ്ടി അത്യധ്വാനം ചെയ്തു പൊരുതുന്ന ഒരാളായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജന സ്വാധീനവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ തൊഴിലാളി പ്രേമവും അതിൽ അദ്ദേഹം വഹിച്ച പങ്കിനെപ്പറ്റിയുമെല്ലാം ഇവിടെ ബഹുമാന്യരായ സനേഹിതൻമാർ പറഞ്ഞു കഴിഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. ആ അഭിപ്രായങ്ങളോടൊക്കെ

ഞാനും എന്റെ പാർട്ടിയും യോജിക്കുകയാണ്. ഒരു വീദഗ്ദ്ധ പാർലമെന്ററിൻ എന്നുള്ള നിലയിലും ഒരു ഉത്തമ വ്യക്തിയെന്നുള്ള നിലയിലും അദ്ദേഹം ഈ രാജ്യത്ത് ചെയ്ത സേവനത്തെ എല്ലാ ആളുകളും അകമഴിഞ്ഞു പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹപാട് ഈ രാജ്യത്തിന് നികത്താൻ വാങ്ങാൻ വിടവാണെന്ന് ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മവിനം നിത്യശാന്തിയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

മി. സ്പീക്കർ : അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാവന സ്മരണയ്ക്കു മുമ്പിൽ നമുക്ക് രണ്ടു നിമിഷം മൗനം ആചരിക്കാം.

(As a mark of respect to the memory of the deceased, the House stood in silence for a while.)

II. Calling Attention Under Rule 61.

Plight of cashew workers in the State due to unemployment.

ശ്രീ. ആർ. എസ്. ഉണ്ണി : സർ, കശുവണ്ടി വ്യവസായം ഇന്ന് ഒരു പ്രതിസന്ധിയിലാണ്. ഈ വ്യവസായത്തിലേർപ്പെട്ട പണിയെടുക്കുന്ന നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ ഞാൻ ലക്ഷ്യം തൊഴിലാളികൾ തൊഴിലില്ലാത്ത കഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഈ വ്യവസായത്തിൽ വർഷം മുഴുവൻ തൊഴിലാളികൾക്ക് പണി നൽകുന്നതിന് നാലര ലക്ഷം ടൺ തോട്ടങ്ങി വേണമെന്ന് കണക്കാക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ വർഷം ഈ വ്യവസായത്തിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഏതാണ്ട് 95 ദിവസം മാത്രമാണ് തൊഴിൽ ലഭിച്ചത്. വിദേശത്തു നിന്നും ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന തോട്ടങ്ങിയും നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന തോട്ടങ്ങിയും ആണ് ഈ വ്യവസായത്തിന് വ നിയോഗിക്കുന്നത്. കഴിഞ്ഞ വർഷം വിദേശത്തു നിന്നും ഇറക്കുമതി ചെയ്ത തോട്ടങ്ങ് ഏകദേശം 74,000 ടൺ ആണ്. മുൻ വർഷങ്ങളിൽ ഞാൻ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് ടൺ തോട്ടങ്ങി ഇറക്കുമതി ചെയ്യുമായിരുന്നു. പല കാരണങ്ങളാൽ കഴിഞ്ഞ വർഷം ഇറക്കുമതി ചെയ്ത തോട്ടങ്ങിയുടെ അളവ് കുറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തു ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന തോട്ടങ്ങി സംഭരിക്കാനും അത് ഈ വ്യവസായത്തിന് വിനിയോഗിക്കാനും ഉള്ള നടപടികൾ ഗവൺമെന്റ് സ്വീകരിച്ചു. ഡിഫൻസ് ഓഫ് ഇൻഡ്യ റൂൾ അനുസരിച്ചുള്ള നടപടികളാണ് അതിനായി സ്വീകരിച്ചത്. മുമ്പ് നമ്മുടെ രാജ്യത്തുണ്ടാകുന്ന തോട്ടങ്ങി വ്യവസായത്തിന് ലഭിച്ചത് ഏകദേശം 60000 ടണ്ണിൽ താഴെയായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ വർഷത്തെ സംഭരണ നടപടികൾ കൊണ്ട് 8000 ടണ്ണോളം ടൺ തോട്ടങ്ങി കിട്ടി എന്നാൽ കഴിഞ്ഞ വർഷം സംഭരിച്ചതിന്റെ കണക്ക് കാണാൻ കഴിഞ്ഞത് ഒരു ലക്ഷത്തു ലേറെ ടൺ ആണ് എന്നാണ്. ബാക്കി മറ്റു സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്ക് കള്ളക്കടത്ത് നൽകി കൊണ്ടു പോയി എന്നാണ് അറിയുന്നത്.

ഈ വർഷം ഇതുവരെ സി. സി. ഐ. വിദേശരാജ്യങ്ങളിൽനിന്നും വാങ്ങിയിട്ടുള്ള തോട്ടങ്ങിയുടെ കണക്ക് അറുപതിനാലര ടൺ ആണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. അതായത് കഴിഞ്ഞ വർഷത്തേക്കാൾ കുറവാണിത്. ഈ വർഷം സംഭരണം കൂടുതൽ കാര ക്ഷമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. ഒരു ഏജൻസിയെ കൊണ്ട് സംഭരണം നടത്തുകയാണ്. സഹകരണ സംഘങ്ങൾ ആണ് മാർക്കറ്റിംഗ് ഫെഡറേഷനെ സഹായിക്കുന്നത്. ഇതുവരെ സംഭരിച്ചിട്ടുള്ളത് മൂവായിരം ടൺ മാത്രമാണെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. ഈ സംഭരണ നടപടി യെപ്പറ്റി ആക്ഷേപമുണ്ട്. തോട്ടങ്ങി മാറ്റം സംസ്ഥാനങ്ങളിലേയ്ക്ക് കള്ളക്കടത്ത് നടത്തുന്നതുകൊണ്ട് സംഭരണ നടപടികൾ പരാജയപ്പെടാനാണിട വരുന്നത്. ഇതിനകം ചില കള്ളക്കടത്തു കേസുകൾ ഗവൺമെന്റ് പിടിച്ചു കഴിഞ്ഞു. എങ്കിലും ആ കാര്യത്തിൽ തക്കസമയത്ത് വേണ്ട നടപടി സ്വീകരിച്ചില്ലായെന്നുള്ള ആക്ഷേപമുണ്ട്. സംഭരണം മൊത്തത്തിൽ

പരാജയപ്പെടുത്തുവാൻ ചില കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നും പല നടപടികളും എടുത്തിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളത് ഒരു വസ്തുതയാണ്. ഇത്തരം നിലയിലാണ് ഈ നാടൻ തോട്ടങ്ങളുടെ വില നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതിനെപ്പറ്റി ചില ആക്ഷേപങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നത്. കഴിഞ്ഞ തവണ ഒരു കിലോ നാടൻ തോട്ടത്തിന് നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന വില മൂന്നു രൂപ ആയിരുന്നുവെന്നാണ് എന്റെ ഓർമ്മ. അതിപ്പോൾ ഈ വർഷം നാലു രൂപയായി ഉയർത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നാണ് തോന്നുന്നത്. വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും നാം വാങ്ങുന്ന തോട്ടങ്ങൾ അവർ അമിതമായ വില ചോദിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞ തവണ അതൊരു പ്രശ്നമായിരുന്നു. ഈ വർഷവും അവർ അമിതമായ വില ചോദിച്ചുവെന്നാണ് സി. സി. ഐ. പറയുന്നത്. സി. സി. ഐ. അറുപതിനായിരം ടൺ തോട്ടങ്ങി വാങ്ങിയെങ്കിലും അപർ ഇപ്പോൾ അന്ന് നിശ്ചയിച്ച വിലയിൽ നിന്നും കൂടുതൽ വില നൽകണമെന്നാണ് ആവശ്യപ്പെടുന്നത്.

ഈ വർഷം ആഫ്രിക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ 3550 രൂപയായി നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. നേരത്തെയുള്ള കരാറനുസരിച്ച് ഇത് കൂടുതലാണ്. നാടൻ തോട്ടത്തിന് ഈ വർഷം ടണ്ണിന് നാലായിരം രൂപ കൊടുക്കണമെന്നാണ് ഇപ്പോൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. അത് പോരെന്നാണ് കൃഷിക്കാർ പറയുന്നത്. ഇപ്പോൾ പരിപ്പിന്റെ വിലയിൽ ഗണ്യമായ വിലവർദ്ധനവുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതായത് മുൻവർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് പരിപ്പിന് അത്യന്തപുരമായ വില ലഭിക്കുന്നു. തോട്ടങ്ങളുടെ ലഭ്യതക്കുറവു കൊണ്ടായിരിക്കാം ഇങ്ങനെ സംഭവിച്ചത്. നാടൻ കൃഷിക്കാർക്ക് അവർ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന തോട്ടത്തിന് കൂടുതൽ വില കൊടുക്കാൻ കഴിയുമോയെന്നുള്ളതിനെ കുറിച്ച് പരിശോധിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ല. ഒരു കാര്യം വാസ്തവിക്കുക. തോട്ടങ്ങൾ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നതിന് ഓപ്പൺ ലൈസൻസിംഗ് സംപ്രദായം നിലവിലിരുന്ന കാലത്ത് വ്യവസായികരും വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽപോയി പരസ്പരം മൽസരിച്ച് വിലകൂട്ടിക്കൂട്ടി കൊടുത്തുകൊണ്ടും തൊഴിലാളികൾക്ക് കൂലി കൊടുക്കാതെ മറ്റാരുമില്ലാത്ത നൽകാതെ തൊഴിലാളികളുടെ പെലവിൽ ഈ വ്യവസായം നടത്തിയിരുന്നുവെന്നുള്ള വസ്തുത മറക്കരുത്. ഓപ്പൺ ലൈസൻസിംഗ് സംപ്രദായം നിലവിലിരുന്ന കാലത്തെ കഴുത്തുറപ്പൻ മൽസരം ഇന്ന് ഇപ്പോഴും നമ്മുടെ രാജ്യത്ത് അതായത് മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ സ്വകാര്യ വ്യവസായികരും നടത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളത് ഒരു വസ്തുതയാണ്. കർമ്മാടകത്തിലും തമിഴ് നാട്ടിലും ഒക്കെ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായ ഉടമകൾ ചെന്ന് വിലകൂട്ടിക്കൂട്ടി കൊടുക്കുകയും അങ്ങനെ കൃത്രിമമായി വില വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ നാട്ടിലെ കശുവണ്ടി കർഷകർക്ക് അവർ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന കശുവണ്ടിക്ക് ന്യായമായ വില കിട്ടരുതെന്നല്ല. അതേ സമയത്ത് തൊഴിലാളികൾക്ക് തുച്ഛമായ കൂലിയാണ് മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ കൊടുക്കുന്നത്. ഒരു തൊഴിലാളിക്ക് ഒരു രൂപപോലും കൊടുക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതാണ് വസ്തുത. അതേസമയം നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ തൊഴിലാളികൾക്ക് മിനിമം വേജസ് കൊടുക്കുന്നു. ഈ സംസ്ഥാനത്തിൽ ഗവൺമെന്റ് രണ്ട് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നാണ് എനിക്ക് അഭ്യർത്ഥിക്കുവാനുള്ളത്. സി. സി. ഐ. കൂടുതൽ തോട്ടങ്ങി വാങ്ങാനുള്ള സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തണം. അതിന് കേന്ദ്രഗവൺമെന്റിനോടഭ്യർത്ഥിക്കണം. കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ് അക്കാര്യത്തിൽ വേണ്ട നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്നാണ് എന്റെ പ്രതീക്ഷ. ഇപ്രകാരം ചെയ്താൽ നമ്മുടെ കശുവണ്ടി ശാലകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാനാവശ്യമായ തോട്ടങ്ങളും ലഭ്യമാകും. ഇറക്കുമതിയെ സംബന്ധിച്ച് കേന്ദ്രഗവൺമെന്റ് ഉടൊത്ത ഒരു നയമാണ് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നാണ് മനസ്സിലാക്കുന്നത്. നാടൻ തോട്ടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിൽ വേണ്ട കാര്യക്ഷമത നിലനിറുത്തണം. ഇപ്പോൾ പരിപ്പിന് ലഭ്യമാകുന്ന വില കണക്കിലെടുത്തു കൊണ്ട് തൊഴിലാളികൾക്ക് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ

ആനുകൂല്യങ്ങളും അവർക്കും ലഭിക്കുമെന്നുറപ്പ് വരുത്തണം. അതിനെക്കുറിച്ച് പരിശോധിക്കണം. നാടൻ തോട്ടങ്ങളുടെ ഉൽപാദനച്ചെലവ് കണക്കിലെടുത്തു കൊണ്ടും പരിപ്പിന് ലഭിക്കുന്ന വിലയും കണക്കിലെടുത്ത് കൃഷിക്കാർക്ക് അവർ ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്നതായ തോട്ടങ്ങളിൽ ന്യായമായ വില കൊടുക്കണം. അതിന് ഒരു ഫോർമുല ഉണ്ടാകണം. കള്ളക്കടത്തുകാരുടെ മേൽ കർശനമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണം. സ്വകാര്യ വ്യവസായികളുടെ കഴുത്തറുപ്പൻ നയം അവസാനിപ്പിക്കണം. ഈ കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം ഗവൺമെന്റിന്റെ സത്വര ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കണമെന്നഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു.

മുഖ്യമന്ത്രി (ശ്രീ. കെ. കരുണാകരൻ) : സർ, കശുവണ്ടി വ്യവസായത്തെ സ്പർശിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കാര്യങ്ങൾ ബഹുമാനപ്പെട്ട മെമ്പർ തന്നെ ഇവിടെ പല പ്രാവശ്യം പരാമർശിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കശുവണ്ടി വ്യവസായം ഒരു പ്രതിസന്ധിയെ നേരിടുകയാണെന്നുള്ളത് ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ കശുവണ്ടി വ്യവസായത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് പൂർണ്ണമായി തൊഴിൽ കൊടുക്കണം. എന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഉദ്ദേശം നാലര ലക്ഷം ടൺ കശുവണ്ടി ആവശ്യമാണ്. നിർഭാഗ്യവശാൽ അത്രയും കശുവണ്ടി ലഭ്യമാക്കാനുള്ള സാധ്യത വിരളമാണ്. ഇതിനുമുൻപും വേണ്ടത്ര കശുവണ്ടി ലഭ്യമായിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ ഈ വ്യവസായത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികൾക്ക് വിഷമമേറിയ പ്രശ്നങ്ങളായിരുന്നു അഭിമുഖീകരിക്കേണ്ടി വരുന്നത്. കഴിഞ്ഞ തവണ ബഹുമാനപ്പെട്ട മെമ്പർ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതുപോലെ എഴുപത്തിനാലായിരം ടൺ തോട്ടങ്ങളി നമുക്ക് ഇറക്കുമതി ചെയ്യാൻ സാധിച്ചിരുന്നു. ഉദ്ദേശം എൺപതിനായിരം ടൺ ഉവിടെ നിന്നും അതായത് നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തു നിന്നും സംഭരിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഈ വർഷം നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തുനിന്നും സംഭരിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത് വെറും ഒരു ലക്ഷം ടൺ മാത്രമാണ്. അതേയവസരത്തിൽ ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സാധ്യത ഇന്നും വ്യക്തമല്ല. കാഷ്യുകോർപ്പറേഷൻ ഓഫ് ഇൻഡ്യക്ക് അറുപതിനായിരം ടൺ തോട്ടങ്ങളി സംഭരിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നെങ്കിലും ഇതിനകം 18 ടൺ മാത്രമേ കിട്ടിയുള്ളൂ. ബാക്കിയുള്ളതിന്റെ വ്യക്തമായ ചിത്രം കിട്ടിയിട്ടില്ല. ഈ സാഹചര്യം മനസ്സിൽ കണ്ടുകൊണ്ടാണ് സംസ്ഥാനത്തിനകത്തു നിന്നും സംഭരിക്കാവുന്നിടത്തോളം സംഭരിക്കുകയും ബാക്കി ഇറക്കുമതി ചെയ്യാൻ വേണ്ട ശ്രമം നടത്തുകയും ചെയ്തത്. ഒരു ആഹാര പദാർത്ഥമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന കശുവണ്ടി നിർഭാഗ്യവശാൽ അത്യുൽപാദിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ രാജ്യങ്ങളിലും അതിന്റെ ഉൽപാദനം കുറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അതിന്റെ ഫലമായി കശുവണ്ടിയുടെ പ്രിയം കമ്പോളങ്ങളിൽ വർദ്ധിച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതുകൊണ്ട് കശുവണ്ടി ഉൽപാദിപ്പിക്കുന്ന രാജ്യങ്ങൾ വിലപേശാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കുകയാണ്. എന്നിരുന്നാലും റാങ്ക്സിന്റെ വില ബഹുമാനപ്പെട്ട മെമ്പർ പാഞ്ഞതുപോലെ 3550 രൂപയാണ്. അത് ലോകവിലയുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തെ വില ഇപ്പോഴും മെച്ചപ്പെട്ടതാണ്. ജില്ലകളെ നാലായി തരം തിരിച്ച് നാലു തരത്തിലുള്ള വിലയാണ് ഈടാക്കുന്നത്. അത് 3700 രൂപ മുതൽ 4000 രൂപ വരെയുണ്ട്. തിരുവനന്തപുരത്ത് 3700 രൂപ. എറണാകുളം, ഇടുക്കി, തൃശ്ശൂർ, കോട്ടയം എന്നീ ജില്ലകളിൽ 3700 രൂപ. കോഴിക്കോട്, പാലക്കാട്, മലപ്പുറം എന്നീ ജില്ലകളിൽ 3900 രൂപ. കണ്ണൂരിൽ 4000 രൂപ. കശുവണ്ടിയുടെ തരം തിരിച്ചുള്ള വിലയാണിത് ഇന്നത്തെ നിലയിൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിൽ കശുവണ്ടി ഇറക്കുമതി ചെയ്യാൻ സാധിക്കാതെ വരികയാണെങ്കിൽ കശുവണ്ടി തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽ പ്രശ്നം ഒരു ഗൗരവതരമായ പ്രശ്നമായി മാറും. ഇത് പൊതുജീവിതത്തെ സാരമായി ബാധിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈ കാര്യത്തിൽ എന്തു ചെയ്യാൻ സാധിക്കുമെന്നുള്ള

കാര്യത്തെപ്പറ്റി ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ വിളിച്ച് അടിയന്തിരമായിത്തന്നെ കൂടിയാലോചിക്കുന്നതാണ്. നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തു നിന്നും പുറത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നതിന് നിയന്ത്രണം ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നത് ഡി ഐ ആർ അനുസരിച്ചുള്ള വ്യവസ്ഥയിലായിരുന്നു. ഇന്നിപ്പോൾ ഈ നിയമത്തെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നിയമത്തിന്റെ സാധുതയെ സംബന്ധിച്ച് നിയമസാധുത. ഇല്ലെന്നുള്ള സ്ഥിതിയിലേയ്ക്ക് വാദഗതികൾ ഉന്നയിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള നിയമത്തിന്റെ സാധുതയെക്കുറിച്ച് എന്തുതന്നെ അഭിപ്രായഗതിയുണ്ടായാലും ശരി, സംസ്ഥാനത്തിനകത്തുനിന്നും കശുവണ്ടി പുറത്തേയ്ക്ക് അയയ്ക്കാതിരിക്കുവാനുള്ള നടപടി സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റ് സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്. അത് ഏത് വിധത്തിൽ കർശനമായി തടയാൻ കഴിയുമെന്ന് പരിശോധിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. സംസ്ഥാനത്തെ ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും അടിയന്തിരമായി ഇന്നലെ തന്നെ ചില നിർദ്ദേശം കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. നിയമത്തിന്റെ സാധുത കോടതിയിൽ ചോദ്യം ചെയ്യുന്നെങ്കിൽ ചെയ്യട്ടെ. എന്തായാലും ഇതിന്മേൽ അടിയന്തിര ശ്രദ്ധ ഗവൺമെന്റ് ചെലുത്തുന്നതാണ്. ഇതൊരു പരമ്പരാഗത വ്യവസായ മെന്ന നിലയിലും ഈ വ്യവസായത്തിലേർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമെന്ന നിലയിലും നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്തിനും ഇൻഡ്യയ്ക്കും വിദേശനാണു. നേടിത്തരുന്ന ഒരു വ്യവസായമെന്ന നിലയിലും അത് അർഹിക്കുന്ന ഗൗരവത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഗവൺമെന്റ് കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതാണ്. വേണ്ടിവന്നാൽ സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റ് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തി വേണ്ടത് ചെയ്യുമെന്ന് ഈ സഭയോട് ഞാൻ അറിയിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

III PAPERS LAID ON THE TABLE

Secretary (Legislature) : Sir, I lay on the Table the Special Report of the Committee on Petitions of the Fourth Kerala Legislative Assembly.

I also lay on the Table the Ninth and Tenth Reports of the Committee on the Welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes of the Fourth Kerala Legislative Assembly.

I also lay on the Table the Fifth Report of the Committee on Government Assurances of the Fourth Kerala Legislative Assembly.

Mr. Speaker : The papers are laid on the Table.

IV. LEGISLATIVE BUSINESS :

The Kerala Appropriation (Vote on Account) Bill, 1977.

Minister for Finance (Shri. C. H. Mohamed Koya) : Sir, I introduce the Kerala Appropriation (Vote on Account) Bill, 1977.

Mr. Speaker : The Bill stands introduced.

Minister for Finance (Shri C. H. Mohamed koya) : Sir, I move that the Bill may be taken into consideration.

Chief Minister (Shri K. Karunakaran) : Sir, I second it.